Protocol facultativ
referitor la implicarea copiilor în conflicte armate,
la Convenția privind drepturile copilului

Adoptat şi deschis semnării, ratificării şi aderării
prin rezoluția Adunării Generale A/RES/54/263 din 25 mai 2000

Statele Părți la prezentul Protocol,

Încurajate de sprijinul larg acordat Convenției privind drepturile copilului, care denotă o voință generală de deschidere pentru promovarea şi protecția drepturilor copilului,

Reafirmând că drepturile copilului reclamă o atenție specială şi lansând un apel pentru îmbunătățirea continuă a situației tuturor copiilor, ca şi la dezvoltarea şi educarea lor în condiții de pace şi securitate,

Preocupate de efectele dăunătoare şi larg răspândite ale conflictelor armate asupra copiilor şi de consecințele pe termen lung asupra păcii, securității şi dezvoltării durabile,

Condamnând utilizarea ca ținte a copiilor în conflicte armate şi în atacurile directe asupra locurilor protejate de dreptul internațional, inclusiv asupra celor în care, în general, prezența copiilor este semnificativă, cum ar fi şcoli şi spitale,

Luând act de adoptarea Statutului Curții Penale Internaționale de la Roma, în particular, de includerea, printre crimele de război, a recrutării sau înrolării copiilor sub 15 ani sau a folosirii lor pentru a se implica activ în conflicte armate internaționale şi neinternaționale,

Considerând, în consecință, că, pentru întărirea în continuare a implementării drepturilor recunoscute de Convenția privind Drepturile Copilului, este nevoie de creşterea protecției copiilor împotriva oricărei implicări în conflicte armate,

Luând act că articolul 1 al Convenției privind drepturile copilului prevede că, în sensul prezentei Convenții, copilul este definit ca orice ființă umană sub 18 ani, cu excepția cazurilor în care vârsta majoratului este atinsă înainte de 18 ani, conform legislației aplicabile copilului,

Convinse că adoptarea unui Protocol facultativ la Convenție, care ridică vârsta minimă a unei eventuale înrolării în forțele armate şi a participării

la ostilităţi a copiilor, va contribui în mod efectiv la implementarea principiului conform căruia interesul superior al copilului trebuie să reprezinte o premisă primordială în toate deciziile care îi vizează,

Luând Act de faptul că cea de-a 26-a Conferinţă Internaţională a Cruci Roşii şi a Semilunii Roşii din Decembrie 1995 a recomandat, inter alia, ca părţile într-un conflict să ia toate măsurile necesare pentru a împiedica participarea copiilor sub 18 ani la ostilităţi,

Salutând adoptarea în unanimitate, în iunie 1999, a Convenţiei nr.182 a Organizaţiei Internaţionale a Muncii cu privire la interzicerea celor mai grave forme de exploatare a muncii copilului şi la acţiunea imediată pentru eliminarea acestora, care interzice, inter alia, recrutarea forţată sau obligatorie a copiilor pentru folosirea în conflicte armate,

Condamnând cu profundă îngrijorare recrutarea, pregătirea şi folosirea în interiorul şi în afara frontierelor naţionale, a copiilor în ostilităţi de către grupări armate distincte de forţele armate ale unui Stat, şi, recunoscând responsabilitatea celor ce recrutează, pregătesc şi folosesc copiii în acest scop,

Reamintind obligaţia fiecărei părţi la un conflict armat de a se conforma prevederilor dreptului internaţional umanitar,

Subliniind că prezentul Protocol nu aduce atingere scopurilor şi principiilor enunţate de Carta Naţiunilor Unite, în special Art.51 şi normelor relevante ale dreptului umanitar,

Ţinând cont de faptul că pacea şi securitatea bazate pe respectul deplin al scopurilor şi principiilor conţinute în Cartă şi pe respectarea instrumentelor relevante aplicabile în domeniul drepturilor omului sunt indispensabile pentru protecţia totală a copilului, în special în timpul conflictelor armate şi sub ocupaţie străină,

Recunoscând nevoile speciale ale acelor copii, care datorită situaţiei economice şi sociale sau sexului, sunt, în particular, vulnerabili în ceea ce priveşte înrolarea sau folosirea lor în ostilităţi contrare prezentului Protocol,

Conştiente de necesitatea luării în consideraţie a profundelor cauze economice, sociale şi politice ale participării copiilor în conflicte armate,

Convinse de necesitatea întăririi cooperării internaționale în vederea implementării prezentului Protocol, ca şi în reabilitarea fizică şi psihosocială şi în reintegrarea socială a copiilor victime ale conflictelor armate,

Încurajând participarea comunității şi, în mod special, a copiilor şi a copiilor victime, în diseminarea informațiilor şi programelor educaționale referitoare la implementarea acestui Protocol,

Au convenit cele ce urmează:

Articolul 1

Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea ca membrii forțelor armate, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, să nu participe direct la ostilități.

Articolul 2

Statele Părți vor veghea ca persoanele care nu au atins vârsta de 18 ani să nu constituie obiectul înrolării obligatorii în cadrul forțelor armate.

Articolul 3

1. Statele Părți vor ridica vârsta minimă de recrutare voluntară în cadrul forțelor armate naționale în raport cu cea fixată la articolul 38, paragraful 3 din Convenția privind drepturilor copilului, ținând cont de principiile enunțate în acest articol şi recunoaşterea, în baza Convenției, a protecției speciale de care se bucură persoanele cu o vârstă mai mică de 18 ani.

2. Fiecare stat va depune, cu ocazia ratificării prezentului Protocol sau a aderării la acesta, o declarație obligatorie care să indice vârsta minimă de la care este permisă înrolarea voluntară în forțele armate naționale şi să descrie garanțiile prevăzute pentru a veghea ca această înrolare să nu fie forțată sau realizată prin constrângere.

3. Statele Părți care permit înrolarea voluntară în forțele armate naționale până la vârsta de 18 ani trebuie să pună în aplicare garanții minime care să asigure că:

a) înrolarea este voluntară;
b) înrolarea se efectuează cu consimțământul şi în cunoştință de cauză a părinților sau tutorilor legali;

c) persoanele sunt informate deplin cu privire la îndatoririle care le revin în cadrul serviciului militar;
d) persoanele furnizează o dovadă credibilă a vârstei înainte de a fi acceptate în serviciul militar național.

4. Fiecare Stat Parte poate, în orice moment, întări declarația sa prin notificare adresată Secretarului General al ONU care va informa toate Statele Părți. Această notificare intră în vigoare la data la care este primită de Secretarul General.

5. Obligația de a ridica vârsta minimă prevăzută în paragraful 1 al prezentului articol nu se aplică şcolilor aflate sub administrația sau controlul forțelor armate ale Statelor Părți, în conformitate cu art.28 şi 29 ale Convenției privind drepturile copilului.

Articolul 4

1. Grupurile armate distincte de forțele armate ale unui stat nu trebuie, sub nici o formă, să înroleze sau să utilizeze pentru ostilități persoanele sub 18 ani.

2. Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a împiedica înrolarea şi utilizarea acestor persoane, în special măsuri de ordin juridic, pentru interzicerea şi sancționarea penală a acestor practici.

3. Aplicarea prezentului articol nu va afecta statutul juridic al oricărei părți implicate într-un conflict armat.

Articolul 5

Nici o dispoziție a prezentului Protocol nu poate fi interpretată ca împiedicând aplicarea prevederilor legislației unui Stat Parte sau a instrumentelor internaționale şi de drept internațional umanitar mai favorabile realizării drepturilor copilului.

Articolul 6

1. Fiecare Stat Parte va lua toate măsurile de ordin juridic, administrativ, precum şi alte măsuri pentru a asigura implementarea şi aplicarea efectivă a prevederilor prezentului Protocol, în limitele competenței sale.

2. Statele Părți se angajează să promoveze principiile şi prevederile prezentului Protocol şi să le facă larg cunoscute deopotrivă copiilor şi adulților prin mijloace corespunzătoare.

3. Statele Părți vor lua toate măsurile posibile pentru a veghea ca, persoanele aflate sub incidența jurisdicției lor, recrutate sau implicate în ostilități ce contravin prevederilor prezentului Protocol, sunt demobilizate sau eliberate din serviciul militar. Statele Părți vor acorda, atunci când este nevoie, acestor persoane întreaga asistență necesară pentru refacerea fizică şi psihologică şi pentru reintegrarea lor socială.

Articolul 7

1. Statele Părți vor coopera în implementarea prevederilor prezentului Protocol, în special în prevenirea oricărei activități contrare şi pentru reabilitarea şi reintegrarea socială a persoanelor victime ale actelor contrare prezentului Protocol, prin cooperare tehnică şi asistență financiară. Asistența şi cooperarea se vor dezvolta în consultare cu Statele Părți vizate şi cu organizațiile internaționale competente.

2. Statele Părți vor acorda asistență menționată prin intermediul programelor multilaterale, bilaterale sau a altor programe existente sau, printre altele, prin intermediul unui fond de contribuții voluntare constituit în conformitate cu regulile Adunării Generale.

Articolul 8

1. Fiecare Stat Parte va prezenta, în termen de doi ani după intrarea în vigoare a prezentului Protocol, un raport Comitetului pentru drepturile Copilului conținând informații cuprinzătoare cu privire la măsurile luate în vederea implementării prevederilor prezentului Protocol, în special măsurile luate în implementarea prevederilor referitoare la participare şi înrolare.

2. După prezentarea rapoartelor cuprinzătoare, fiecare stat parte la Protocol va include în rapoartele pe care le va prezenta Comitetului pentru Drepturile Copilului, conform articolului 44 din Convenție, orice altă informație suplimentară care priveşte implementarea Protocolului. Alte state părți la Protocol vor înainta un raport la fiecare cinci ani.

3. Comitetul pentru Drepturile Copilului poate cere Statelor Părți informații relevante pentru implementarea prezentului Protocol.

Articolul 9

1. Prezentul Protocol este deschis spre semnare oricărui stat care este parte la Convenție sau semnatar al acesteia.

2. Prezentul Protocol este supus ratificării şi este deschis spre aderare oricărui stat. Instrumentele de ratificare sau aderare vor fi păstrate de Secretarul General al Națiunilor Unite.

3. Secretarul General, în calitatea sa de depozitar al Convenției şi Protocolului, va informa toate Statele Părți la Convenție şi statele care au semnat Convenția asupra depunerii fiecărei declarații, în baza articolului 3, şi fiecărui instrument de ratificare şi aderare la prezentul Protocol.

Articolul 10

1. Prezentul Protocol va intra în vigoare în trei luni de la depunerea celui de-al zecelea instrument de ratificare sau aderare.

2. Pentru fiecare Stat care ratifică prezentul Protocol sau aderă la el după intrarea sa în vigoare, Protocolul va intra în vigoare la o lună de la data depunerii instrumentului de ratificare sau de aderare.

Articolul 11

1. Orice stat parte poate denunța, în orice moment, prezentul Protocol prin notificarea scrisă a adresată Secretarului General al Națiunilor Unite, care va informa ulterior celelalte State Părți la Convenție şi toate Statele semnatare ale Convenției. Denunțarea va produce efect după un an de la data primirii notificării de către Secretarul General. În cazul în care, la expirarea termenului de un an, statul parte denunțător este implicat într-un conflict armat, denunțarea nu îşi va produce efectul înaintea încheierii conflictului armat.

2. O astfel de denunțare nu va avea efectul absolvirii statului parte de obligațiile asumate prin prezentul Protocol în privința oricărui act survenit înaintea datei la care denunțarea îşi produce efectul. O asemenea denunțare nu va prejudicia în nici un fel luarea în considerare a oricărei

probleme care se afla deja în atenția Comitetului asupra Drepturilor Copilului înaintea datei de la care denunțarea a devenit efectivă.

Articolul 12

1. Orice stat parte poate aduce amendamente pe care le va înainta Secretarului General al Națiunilor Unite. Secretarul General va aduce la cunoştință Statelor Părți amendamentul propus solicitându-se să se indice dacă sunt de acord cu organizarea unei conferințe a Statelor Părți pentru dezbate şi a supune la vot respectivele propuneri. În cazul în care, în termen de patru luni de la data aducerii la cunoştință, cel puțin o treime dintre Statele Părți sunt în favoare convocării unei asemenea conferințe, Secretarul General va convoca conferința sub auspiciile Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de o majoritate a Statelor Părți prezente şi cu drept de vot la conferință va fi înaintat Adunării Generale a Națiunilor Unite pentru aprobare.

2. Un amendament adoptat în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol va intra în vigoare la aprobarea sa de către Adunarea Generală, prin acceptare de către o majoritate de două treimi a Statele Părți.

3. Intrarea în vigoare a unui amendament produce efecte asupra tuturor Statelor Părți care l-au acceptat, celelalte State fiind ținute de prevederile prezentului Protocol şi de orice alte amendamente acceptate anterior.

Articolul 13

1. Prezentul Protocol, ale cărui versiuni în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă şi spaniolă, fiind egal autentice, vor fi depuse la arhivele Națiunilor Unite.

2. Secretarul General al Națiunilor Unite va transmite copii autentificate al prezentului Protocol tuturor Statelor Părți la Convenție şi tuturor Statelor semnatare ale Convenției.